

Dinas a Sir Abertawe

Cofnodion Cyfarfod y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio

Cyfarfod Aml-Leoliad - Siambr y Cyngor, Neuadd y Ddinas / MS Teams

Dydd Mawrth, 31 Mai 2022 am 2.00 pm

Yn Bresennol:

Y Cyngorydd(wyr)

T J Hennegan
J W Jones
K M Roberts

Y Cyngorydd(wyr)

P R Hood-Williams
M W Locke
L V Walton

Y Cyngorydd(wyr)

A J Jeffery
S Pritchard
T M White

Aelod Lleyg

Paula O'Connor
Julie Davies

Gordon Anderson
Philip Sharman

Swyddog(ion)

Jeremy Parkhouse
Simon Cockings
Ben Smith
Tracey Meredith
Adam Hill
Nick Davies

Swyddog Gwasanaethau Democrataidd
Prif Archwiliwr
Cyfarwyddwr Cyllid / Swyddog Adran 151
Prif Swyddog Cyfreithiol
Dirprwy Brif Weithredwr/Cyfarwyddwr Adnoddau
Archwiliwr

Ymddiheuriadau am absenoldeb

M B Lewis

---

1 Ethol cadeirydd ar gyfer blwyddyn ddinesig 2022-2023.

Penderfynwyd ethol Paula O'Connor (Aelod Lleyg) yn Gadeirydd ar gyfer Blwyddyn Ddinesig 2022-2023.

(Bu Paula O'Connor (Cadeirydd) yn llywyddu)

2 Ethol is-gadeirydd ar gyfer blwyddyn ddinesig 2022-2023.

Penderfynwyd ethol y Cyngorydd P R Hood-Williams yn Is-Gadeirydd ar gyfer Blwyddyn Ddinesig 2022-2023.

3 Datgeliadau o fuddiannau personol a rhagfarnol.

Yn unol â'r Côd Ymddygiad a fabwysiadwyd gan Ddinas a Sir Abertawe, datganwyd y buddiannau canlynol: -

Datganodd y Cynghorydd T M White gysylltiad personol â chofnod rhif 5 – Adroddiad Blynyddol Archwiliad Mewnol 2021/22.

Datganodd Adam Hill gysylltiad personol â chofnod rhif 7 - Datganiad Llywodraethu Blynyddol Drafft 2021/22.

4 Cofnodion.

Penderfynwyd cymeradwyo cofnodion cyfarfod blaenorol y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel cofnod cywir.

5 Adroddiad Blynyddol Archwilio Mewnol 2021/22.

Cyflwynodd Simon Cockings, Prif Archwilydd, adroddiad a oedd yn crynhoi'r gwaith a gwblhawyd gan Archwilio Mewnol 2021/22 ac a oedd yn cynnwys barn y Prif Archwilydd ar gyfer 2021/22, yn seiliedig ar y gwaith a wnaed yn ystod y flwyddyn.

Darparwyd Cynllun Archwilio Mewnol 2021/22 hyd at 31 Mawrth 2022 yn Atodiad 1. Amlinellwyd rhestr gyflawn o bob archwiliad a gwblhawyd yn ystod 2021-22, ynghyd â lefel y sicrwydd a nifer yr argymhellion a wnaed ac a dderbyniwyd yn Atodiad 2 a manylwyd ar ddangosyddion perfformiad 2021-22 yn Atodiad 3.

Darparwyd manylion y canlynol: -

- Adolygiad o 2021/22;
- Gwaith dilynol a gwblhawyd;
- Dangosyddion perfformiad;
- Rhaglen sicrhau ansawdd a gwella a datganiad o gydymffurfio â Safonau Archwilio Mewnol y Sector Cyhoeddus (PSIAS);
- Datganiad o annibyniaeth sefydliadol;
- Barn y Prif Archwilydd am y gwaith a gwblhawyd yn 2021-22.

Dywedodd y Cadeirydd ei bod wedi cyfarfod â'r Prif Swyddog Cyllid/Adran 151 a'r Prif Archwilydd ynghylch canllawiau CIPFA a'i bod yn fodlon bod barn y Prif Archwilydd yn adlewyrchu'r canllawiau.

Mynegodd y Cadeirydd a'r Pwyllgor eu diolch i'r Prif Archwilydd a'r Tîm Archwilio Mewnol am eu gwaith sylweddol dan amgylchiadau anodd a'r gwelliannau pwysig a wnaed o'r flwyddyn flaenorol.

Trafododd y Pwyllgor y canlynol: -

- Arwyddocâd archwiliadau sylfaenol o'u cymharu ag archwiliadau eraill;
- Y lefelau uchel o sicrwydd a roddwyd;
- Y ffaith y llwyddwyd i gwblhau 84% o'r cynllun o'i gymharu â'r targed o 70%;
- Effaith y sefyllfa staff well mewn Archwilio Mewnol;
- Cydnabod effaith pandemig COVID-19;

- Sut nad oedd gwaith Archwilio Mewnol wedi'i beryglu mewn unrhyw ffordd oherwydd y pandemig a pham roedd unrhyw waith na ellid ei gwblhau wedi'i ohirio tan y flwyddyn ganlynol;
- Y canlyniad cadarnhaol a gafwyd sef na dderbyniodd unrhyw archwiliad sicrwydd cyfyngedig;
- Y posibilrwydd o beidio â chyfrif dangosyddion perfformiad sydd 'ar waith' yn ffigurau'r flwyddyn gyfredol;
- Y gorgyffwrdd anochel rhwng y gwaith rhwng blynyddoedd ariannol;
- Parhau ag adolygiadau gan gymheiriaid yn y dyfodol a'r system gylchdroadol sy'n cael ei defnyddio gan gynghorau yng Nghymru;
- Cydnabod barn yr Archwilydd Mewnol.

Penderfynwyd: -

- 1) Nodi'r gwaith a wnaed gan y Tîm Archwilio Mewnol yn 2021/22;
- 2) Nodi'r cynnydd a wnaed yn erbyn y Cynllun Blynyddol Archwilio Mewnol;
- 3) Nodi barn y Prif Archwilydd.

6 Adroddiad Blynyddol Drafft y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 2021/22.

Cyflwynodd y Cadeirydd Adroddiad Blynyddol Drafft y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar gyfer Blwyddyn ddinesig 2021/22 'er gwybodaeth' i'r Pwyllgor ei adolygu a gwneud sylwadau arno cyn cyflwyno'r adroddiad terfynol i'r cyngor.

Diolchodd Aelodau'r Pwyllgor, y Prif Archwilydd, Archwilio Mewnol, Swyddfa Archwilio Cymru a'r Cynghorydd L V Walton (cynrychiolydd y Pwyllgor yn y Grŵp Llywodraethu) am eu gwaith a'r cynnydd a wnaed gan y Pwyllgor.

Trafododd/amlinellodd y Pwyllgor y canlynol: -

- Diwygio cyfeiriadau at lywodraethu lleol i Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021;
- Cynnwys rhai eitemau sy'n gorgyffwrdd blynyddoedd dinesig, yn amodol ar eu pwysigrwydd/heffaith;
- Diwygio 202/21 i 2021/22 yn y rhestr gynnwys;
- Sut y rhoddodd yr Adroddiad Orlhain Camau a'r Cynllun Gwaith sicrwydd i'r Pwyllgor.

Nodwyd gwelliannau a sylwadau'r Pwyllgor. Byddai Adroddiad Blynyddol Drafft y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 2021/22 yn cael ei anfon at y cyngor i'w gymeradwyo.

7 Datganiad Llywodraethu Blynyddol Drafft 2021/22.

Cyflwynodd y Dirprwy Brif Weithredwr, Adam Hill, Ddatganiad Llywodraethu Blynyddol (DLIB) 2021/22 drafft a oedd yn rhoi cyfle i'r pwyllgor gyfrannu at yr adolygiad blynyddol o lywodraethu.

Cyfeiriodd yr adroddiad at y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) a chanllawiau fframwaith diwygiedig y Gymdeithas Prif Weithredwyr Awdurdodau Lleol ar y Côt Llywodraethu Corfforaethol, a oedd yn manylu ar y 7 egwyddor a ddarparwyd o fewn y fframwaith. Amlinellwyd hefyd fanylion sut roedd yr awdurdod wedi cydymffurfio â'r fframwaith, ynghyd â materion arwyddocaol a wynebwyd yn ystod y flwyddyn.

Darparwyd DLIB 2021/22 drafft yn Atodiad A a byddai'r fersiwn derfynol yn cael ei hadrodd wrth y cyngor cyn iddo gael ei lofnodi gan yr Arweinydd a'r Prif Weithredwr a'i gyhoeddi gyda Datganiad Cyfrifon archwiliedig 2021/22.

Trafododd y Pwyllgor y canlynol: -

- Diwygio Llywodraethu Lleol i Lywodraeth Leol ym mharagraff 9.5 yr adroddiad;
- Ystyried dileu dyblygu yn yr adroddiad yn y dyfodol i'w wneud yn gryno, yn fwy cynnil ac i ddarparu mwy o effaith;
- Dylid ystyried y defnydd o iaith amhersonol yn y dyfodol;
- Pwysigrwyd cydnabod materion o bwys a sicrhau eu bod yn cael eu hamlygu, hyd yn oed pe baent yn cael eu dyblygu;
- Cydnabod mai'r terfyn ar gyfer cyflwyno i Archwilio Cymru oedd 31 Mai 2022;
- Ystyried diwygio'r camau gweithredu sydd i'w cymryd o ran diffyg adnoddau, gallu a gwydnwch y gweithlu a dibynnu ar ewyllys da staff.

Penderfynwyd y dylid cytuno ar y Datganiad Llywodraethu Blyneddol ac, yn amodol ar ychwanegu'r diwygiadau a amlygwyd gan y pwyllgor, ei anfon at y cyngor i'w gymeradwyo fel rhan o'r Datganiad Cyfrifon.

8 Ethol Cynrychiolydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar y Grŵp Llywodraethu.

Cyflwynodd Jeremy Parkhouse, Swyddog y Gwasanaethau Democrataidd, adroddiad a oedd yn ceisio penodi cynrychiolydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar y Grŵp Llywodraethu tan fis Mai 2023. Darparwyd cylch gorchwyl y Grŵp Llywodraethu yn Atodiad 1.

Cynigiwyd y Cynghorydd L V Walton gan y Cynghorydd T M White a'i eilio gan y Cynghorydd P R Hood-Williams.

Penderfynwyd: -

- 1) Ethol y Cynghorydd L V Walton yn gynrychiolydd y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar y Grŵp Llywodraethu.
- 2) Bydd y penodiad tan ddiwedd y flwyddyn ddinesig bresennol ym mis Mai 2023.

9 Adroddiad Orlhain Camau Gweithredu'r Pwyllgor Archwilio.

Cyflwynwyd Adroddiad Orlhain Camau Gweithredu'r Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 'er gwybodaeth'.

Tynnodd Phil Sharman sylw at y ffaith bod angen diweddarau cylch gorchwyl y Pwyllgor, fel y trafodwyd yn y cyfarfod a gynhaliwyd ar 12 Ebrill 2022, a oedd yn cynnwys cyfeiriad at yr Aelodau Lleyg ychwanegol.

Dywedodd y Prif Swyddog Cyfreithiol y byddai'r diwygiadau gofynnol yn cael eu gwneud ac y byddai cyfansoddiad y cyngor yn cael ei ddiweddarau maes o law.

10 Cynllun Gwaith y Pwyllgor Archwilio 2022/23.

Adroddwyd am Gynllun Gwaith y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio 2022/2023 'er gwybodaeth'.

Gofynnodd y Cadeirydd i'r Pwyllgor anfon unrhyw eitemau posib i'w trafod i'r Gwasanaethau Democrataidd.

Daeth y cyfarfod i ben am 3.18 pm

Cadeirydd